

2. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 №2146-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#TextВідомості>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент О. А. Трюхан

Онуфрієнко Дар'я Віталіївна

*аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Військова агресія РФ проти України зумовила необхідність застосування праці педагогічних працівників з урахуванням реалій сьогодення і внесла свої корективи у вже усталений освітній процес. Відновлення навчального процесу зумовило гостру необхідність в організації праці педагогічних працівників в режимі онлайн за допомогою систем Zoom, Google-class та ін.

Переведення навчальних закладів на навчання в режимі он-лайн через військові дії та евакуація педагогічних працівників в інші регіони України, за кордон з метою збереження власного життя і життя своїх дітей (потрібно враховувати, що більшість педагогічних працівників складають жінки, які мають дітей) зумовили масове переведення зазначених працівників на дистанційну роботу, тобто таку форму організації праці, за якої працівник виконує роботу в обраному ним місці, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології. При цьому педагогічна діяльність здійснюється поза приміщеннями чи територією закладу освіти.

До освітнього процесу залучаються педагогічні працівники, які перебувають як в місці розташування закладу освіти, так і в інших регіонах України і за кордоном, та бажають і мають можливість займатися педагогічною діяльністю за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Дистанційна робота регулюється ст. 60-2 Кодексу законів про працю України [1], положення якої повністю поширюються на педагогічних працівників. Особливості дистанційної роботи педагогічних

працівників встановлюються Положенням про дистанційну роботу, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 [2], і Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 08.09.2020 № 1115 [3]. Зазначеними актами дистанційна освіта передбачена як окрема форма здобуття освіти. Технології дистанційного навчання можуть використовуватися під час навчання за різними формами, передбаченими законом, в особливий період, у тому числі, в умовах воєнного стану.

Державна служба якості освіти рекомендує засновникам/керівникам закладів освіти заздалегідь домовитися з працівниками про умови комунікації і взаємодії між сторонами під час дистанційної роботи: визначити засоби електронного зв'язку; умови звітності працівника про виконану роботу (якщо це необхідно); умови повідомлення працівником про виникнення ситуацій, що унеможливають належне виконання завдань; інші умови щодо комунікації та взаємодії сторін [4].

Зазначені вище положення відповідають вимогам ст. 57-1 «Державні гарантії в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» Закону України «Про освіту», якою зазначений Закон було доповнено Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» [5]. У частині першій ст. 57-1 Закону України «Про освіту» серед державних гарантій, у тому числі педагогічним працівникам, які вимушено змінили місце проживання (перебування), залишили робоче місце таких гарантій, як, зокрема, «організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників; збереження місця роботи, середнього заробітку» та ін. Такі державні гарантії забезпечуються на час особливого періоду незалежно від того, де проживає (перебуває) педагогічний працівник.

Після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації роботи працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки на період дії воєнного стану» від 26 квітня 2022 року №481 [6] виникло чимало питань про поширення дії зазначеної постанови на педагогічних і науково-педагогічних працівників. Річ у тім, що постановою передбачається можливість запровадження дистанційної роботи на період воєнного

стану для працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, якщо наявною є організаційна і технічна можливість для виконання їх обов'язків. Проте йдеться про дистанційну роботу в межах України, така ж робота за межами України допускається «лише у разі службового відрядження, оформленого в установленому порядку» (абз. 1 п. 2 постанови).

Деякі керівники закладів освіти при цьому вирішили, що дія №481 постанови поширюється й на працівників цих закладів і почали вимагати від працівників повертатися та працювати безпосередньо у будівлях закладів освіти на своїх робочих місцях. Такі вимоги слід визнати протиправними, оскільки заклади освіти не входять до переліку суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а частина педагогічних працівників відповідно до законів України може і має право працювати дистанційно незалежно від того, перебувають вони в Україні чи за кордоном.

Список використаних джерел

1. Кодекс законів про працю України: Затв. Законом УРСР від 10.12.1971 №322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Додаток до №50. Ст. 375.
2. Положенням про дистанційну роботу: Затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>
3. Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти: Затв. наказом Міністерства освіти і науки України 08.09.2020 № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>
4. Держслужба якості освіти про організацію роботи педагогів, які вимушено виїхали за кордон. <https://naurok.com.ua/post/derzhsluzhba-yakosti-osviti-pro-organizaciyu-roboti-pedagogiv-yaki-vimusheno-vi-hali-za-kordon>
5. Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану: Закон України від 15.03.2022 №2126-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#Text>
6. Деякі питання організації роботи працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки на період дії воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2022 року №481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2022-п#Text>

Науковий керівник д.ю.н., професор Г. І. Чанишева